

REALISMUL LIRIC ÎN „DESCULȚ”

Notă la un „post-scriptum”

Despre obiectivitate și consecvență

În ultimele cinci numere ale „Gazetei Literare”, la rubrica de note, s-au publicat câteva aprecieri asupra unor materiale apărute în „Contemporanul”...

În evocările febrile ale lui Darie trăiesc o galerie de figuri îndurerate, de triste figuri, ale căror portrete morale prozatorilor le fixează nu prin analiză psihologică riguroasă...

chip, simultan, la mai multe ecrane aceeași imagine din unghiuri diferite. Procedul este de fapt, mărind dinamismul narațiunii; introducerea în scenă a personajelor este, în acest mod, facilitată.

În Desculț există un personaj de o mai mare complexitate caracterologică. Este Constandina, căruia prozatorul îi consacră un capitol întreg. Mărunta, slabă, cu obrazul pămîntului, cu ochii lui barbă, învâșnă de băte...

mea de pământ, cu aț mi-ai dat-o, dar m-ai pus să-mi cheltui bănișorii pe m-ai, Mincea-v-ar înima cliinii! Erau bănișorii adunați cu spînzarea de bărbatu-meu, de Digă, Mincea-v-ar înima cliinii!...

Vreau să încep într-un mod care poate nu se prea obișnușește într-o polemică și anume, recunoscînd că articolul din „Tribuna”...

titatea afirmației. În continuare, a-decam însă o seamă de argumente prin care încercăm să-mi explicitez ideea, argumente de care opoziții nu a sînt finit seama.

Modalități în vechite

În nr. 2/1961 al „Jurnalului Literar”, un spațiu cuprinzător este rezervat poeziei. Mai mult decît la numerele trecute ale revistei se remarcă la poezii însoțite de ilustrații...

FLORICA CORDESCU „Oamenii stăteau adunați” (Ilustrație la noua „Desfășurarea” de Marin Preda)

O seară de poezie

Aragon Vineri 24 martie a.c. a avut loc la Casa Scriitorilor „Mihail Sadoveanu” o seară de poezie...

Sărbătorirea lui Al. Philippide

La Casa Scriitorilor a avut loc o seară de poezie dedicată creației lui Al. Philippide, membru corespondent al Academiei R.P.R.

„Oamenii stăteau adunați” roman de Constantin Chiriță

torii și tehnicienii vor să producă mai mult oțel, în privința această nimic nu se desparte, dar se intrună două stiluri diferite de unel, prezentat de maestrul Voicu...

singur, de nenumerate ori. Cu prietenii, la un pahar: „Eu am spus întotdeauna că nu tot omul se naște oțel”. „Și Voicu-i un singur. — În să-nătatea Leului! se ridică paharele”.

GRONICA

umflă fălcile și se încruntă răzbit (pg. 529). Voicu seama adesea despre el că Voicu înseamnă oțel și invers. Ce gîndesc ceilalți? Vasilică, prim topitor simle „o bucurie năvalnică”...

de PAUL GEORGESCU

lul cărții. Ceilalți eroi se definesc în funcție de el, sint alături de Voicu, sint împotriva lui Voicu dar cu toții se recunosc a fi „de-ai lui Voicu”...

narea lui Voicu dincolo de limitele ei firești. Ca să justifice această prelungire, autorul a îngroșat (reiese din citatele date) dincolo de firesc trăsăturile „aprice” ale bătrînului așa cum, dincolo de verosimil, a mărit paralizația tuturor în fața lui Voicu.

Advertisement for 'Realism critic Realism socialist' by M. Novicov, featuring a stylized graphic design.

AL. ANDRIȚOIU

DE PROFUNDIS

Vai! Fost-a strangulat de-acest mesteacăn, un comunist. Spre seară. Sub o stea. Voi arbori clari, dați scinduri pentru leagăn? Sau pentru raclă dați?

E clipa grea.

Iar noi am plins sub crengile suflate în lună și în stea. Tăcuți am plins și ne-a fost dor nespuse de libertate.

Și pumnii-am strins.

Deci, scrupuloși, ciopli-dom o dioară din acest vechi și plin de faimă trunchi, iar cu dioara-n fiecare seară cînta-dom încrunțată și în genunchi.

ABCDEFGHI

Bătrîni inspirați care-au ghicit cit e ora dintre umbră și soare, nisipul decantîndu-l în clepsidră și-alcătîind, din befe, minutar, bătrîni care deduceau cam ce vînturi aduc seceta sau curcubeul pe glie, ei care au creat Miorița fără folioli la Academie, bătrîni aceștia nici nu știau carte. Ei n-au aflat ce-nsemnează grafitul nici cum cereala, pe-o pană de gîscă, dezmiardă-n semne scurte infinitul.

Dar a venit litera a și s-a rostit: iată dom scrie, apă, și litera b să se scrie bujori cu mina ostentivă de sapă. Dar a venit litera c, care e carte și litera l care e libertate, după cum vezi. Și așa mai departe: muncă și piine, tinerețe, fară, virtute, zăpezi. Și hîrtia cînta nemîjlocit sub creion și ochiul pribea, spre minunea ei, fix. Cit de elegant e un epsilon, Cit de ciudat e un ics.

Și literele au umit, au vrăjit, ochii se făceau mult mai clari, mult mai mari, bătrîni au cumpărat cu încredere tomuri, hîrtie, tuș, ochelari.

Ce frumos e un punct. Dar un semn de-exclamare! Litera ca o briză bate și circula. Soarele e litera o, scara e litera haș, stelele — litera hieroglică iar luna, o virgulă.

Și bastonul se trezea scriind pe nisip ca Arhimede. — Mina, — pe ferestre-nghetate. Și s-ar fi vrut să se scrie pe cer și pe mări și pe văzduh și pe toate.

Jur-împrejur și în suflet partidul se contopea cu lumina cea mare. Lenin murmură: „Învățați! Învățați!

Noi dădeam lecții de-alfabetizare.

RUTA

Din încîntarea-a foarte multor spații cu trandafiri în mîni, sosese Galații. Sînt trandafiri ai vremii viitoare și au mireasmă proaspătă și tare.

Din cite oglinzi mi-au arătat obrazul. Cu marea lui a jubilat Bicazul. Venețiană parcă și loscană ea e oglindea mea contimporană

Din cite linii năzuiesc 'nainte, e una care scapără fierbinte, — ea trece sub Carpați fîră escală și, pare-mi-se, e-o magistrală.

Din cite căi au dus. Cîndoa, spre Roma, prin vînturi preumbindu-și lin aroma e-o cale străjuită de pancarte către socialism și mai departe

În fața-i porți de aur se deschid, nucleul ei e marea partid.

Ferice de poetul care cîntă Această rută-n suflete răsfrîntă!

VIGILENTĂ

Ca între două oglinzi paralele mă văd multiplicat peste fară. Am brațe de vînturi prelungi, am ochii de stele.

Și port meridienele, toate, brătară. Și stau cu mina la fîcle și-mi fac noștile albe leningradene, ca să nu fie, ca să nu se întîmple, să-avem peie de umbră pe vreme.

Prin întinerie privesc cu ochi de panteră, pentru sfîntul apul omenesc și obștesc, pentru steagul de purpură suit peste eră.

Căci sînt dire de fiară culcate cu iscusință-n zăpezi, care jignesc marea ta libertate și pe care numai cu ochii minții le vezi.

Partinitate, incandescentă, prezență-a destinului meu, dă-mi via la digilență să fii așez, omniprezent și același mereu.

Că plouă, că fulgeră, că arde, că ninge, Că-mi bat zorii-n obraz, tu, necontenit mă încinge și fă-mă apururea treaz

Fă-mă enorm, și răsfrînt din zare în zare iar cînd oamenii ceilalți dorm, tu fă-mă să fii reflectoare.

Fă-mă străjer pentru pace și pîndar la hotarele de libertate. Fă-mă să mă rostesc cînd unii mai tac Vigilență, amprentă de aur și de partinitate. Vigilență amprentă de platină și de libertate.

(Dintr-un volum aflat sub tipar, intitulat aniversării partidului).

Studentii

„Statul democrat-popular le-a creat studenților noi posibilități largi de învățare și condiții de trai din ce în ce mai bune. Datorită lor este de a învăța cu perseverență, pregătindu-se să devină slujitori devotați ai poporului, gata să se ducă acolo unde este mai mare nevoie de ei, unde pot să-și valorifice cunoștințele și aptitudinile, cu cel mai mare folos pentru construcția socialismului.

(Din Raportul C.C. al P.M.R., prezentat de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Congresul al III-lea al P.M.R.).

Deunăzi, în redacția noastră niște tineri au intrat cu timiditate. Ne-am uitat unii la alții, ne-am zîmbit, am devenit prieteni. Să vă facem cunoștință cu ei:

ANDREESCU NICOLAE (fătă vioace, mobil, un bun partener de discuții), e în anul IV al Institutului de construcții, secția mecanică... Lîngă el a luat loc un tînr oacheș, nervos, Iorga Aurel. Va fi și el inginer — inginer-mecanic. Frîncu Maria, cu un chip pe care deslușești încă trăsăturile copilăriei, urmează Institutul de Petroli și Gază, facultatea de tehnologie. La 22 de ani, Maria Eșanu va deveni, în curînd, doctoriță, ea termină anul VI la Facultățile de medicină generală. Voica Rujoiu: va deveni agronom... Dulgheru Gheorghe (și impune o seriozitate și o pondere cu atât mai tinerescă), e economist — I.S.E. anul II Finanțe. Cit despre Ion Anghel (ne va vorbi de pasiunea sa didactică), el e un viitor profesor de științe naturale — Universitatea Farhon, anul IV, biologie.

Drum liber vocației

La început discuția pornește timid: — Care au fost motivele determinate care v-au îndreptat spre studiul ce vi l-ați ales?

ANDREESCU NICOLAE: Ce înțelegem prin motive determinante? EȘANU MARIA (întervine prompt): Fără îndoială, întrebarea vrea să spună că în alegerea unei profesii, cauzele pot fi diferite: o anumită înclinație, o conjunctură oarecare, dar cu un rol determinant, pasiunea pentru o ramură științifică, și mai ales interesul stimat de dezvoltarea economică a regiunii în care ne-am petrecut copilăria.

„Cuvîntul liber” — 20 aprilie 1935. Cronică studențească

Sînt judece cu 70% tuberculoși și cu tot atîția pelagruși și silifitici. Și totuși se vorbește de numărul prea mare de medici.

Analfabetismul cel mai tenebros din Europa prosperă în sălele luminate cu opașe preistorice, în timp ce cineva, mișcînd de învățători — valahi, dragă doamnă — șomează. Pămîntul se lucrează în condiții rudimentare, economia națională suferă, bogățiile stau neexploatare. Pe cînd studenților din școlile tehnice li se pun în cale aceleași greutăți ca și studenților de la alte facultăți.

După cite se vede în calculul oficial al producției de intelectuali nu intră necesitățile maselor muncitoare.

ANDREESCU NICOLAE: În cazul acesta eu am fost influențat mai înții de pasiunea mea de matematician. Aceasta pasiune am trădat-o însă în adolescență, pentru marină. Sînt din Constanța și, firește, marea a avut asupra mea o atracție romantică. Marinar însă, mă adăncam în problemele de calcul și într-o zi, din larg, mi-au apărut deodată mai străgătoare, mai romantice, siluetele noller șantierelor, construcțiile uriașe de pe litoral. Mi s-a părut nespuse de variat acest peisaj înzestrat cu utilaj tehnic ultra-perfecționat, cu macarale, cu buldozere și serepere, cu cofraje glisante. Și ancorat definitiv pe litoralul constantean, am solicitat o bursă de studiu, cu ajutorul căreia să pot duce bursa, cu ajutorul căreia să pot duce o muncă inginerescă pe un asemenea șantier.

IORGA AUREL: E greu de spus ceea ce m-a determinat... Au fost împrejurări, au fost oameni. Cert este că eu unul nu m-aș fi gândit niciodată, în copilărie, că an de-a rîndul munca mea va fi învățătura. Prima împrejurare: în 1948, plecat din sat, am intrat ucenic la industria tehnică medicală, la frezere. A doua împrejurare: misiunile cu care m-am întîlnit îndrăgeam învățătura. A treia împrejurare: mai toți au devenit ingineri, unii sînt azi șefi de producție în sectoare importante. După exemplul lor am absolvit școala medie muncitorească „Timpuiri noi”. La rîndul meu, — faptul a ajuns o tradiție — mă îngrijesc ca lucrătorii și ucenicii mei să nu lucreze cartea... După cum vedeți, împrejurările au fost mai multe... (zîmbind) mai multe, sau una singură — revoluția culturală.

EȘANU MARIA (cu spontaneitate): Nici eu nu m-aș fi așteptat să fac medicină. Sînt o fire impresionabilă și-mi place literatura... Ce m-a determinat? O întimplare personală, dar care mi se pare că are totuși semnificația ei: am văzut-o pe Bistrița-ka jucînd rolul unui medic sovietic în filmul „Poveste” neterminată. Eroii pozitivi din cărți, din filme pot și ei determina vocația.

ANGHEL ION: Mi se pare că de multe ori, în alegerea profesiei, contribuie niște situații aparent întîmplatore, dar în realitate semnificative pentru contextul social în care ne dezvoltăm. Vocația mea de naturalist a fost trează, de pildă, în școala la Eșanu, de talentul unui profesor din cîrîl mediu.

FRÎNCU MARIA: A mea de regiunea în care m-am născut. Sînt din Ploiești... Firește că sînt petrolist.

RUJIOIU VOICA: Totuși cu mine s-a întîmplat altfel. Și eu sînt născut în regiunea petrolului, la Moreni. Dar în timpul școlii, am plecat un an la părinții mamei, într-o gospodărie colectivă din Transilvania. Am lucrat la cîmp. Cînd m-am hotărît să devin agronom, am dus mami discuții acasă, în familie. Tata e mecanic de șelă și ar fi vrut să lucrez alături de el...

„Dim'neafa” — 2 ianuarie 1933

„Mai întîl studenții sînt săraci, iar majoritatea de părinții sînt săteni lipsiți de mijloace”.

DULGHERU GHEORGHE: Poate că „vocație de economist” o să vă sune paradoxal. Și totuși, m-am înscris la I.S.E. din pasiune. După arsoata, lucrînd într-o rafinărie, am văzut ce înseamnă concret plan și depășire de plan: am înțeles poezia cifrelor, pe care efortul oamenilor, în luptă pentru înfăptuirea sarcinilor de producție, o face reală și verosimilă. Pentru mine, cifrele și-au pierdut valoarea abstractă dar nu și forța de generalizare. Dincolo de cifre văd oamenii și uriașul lor dragoste de muncă, străduința lor de fiecare zi pentru îndeplinirea importanțelor obiective de plan. Meseria de economist cere calm și precizie; iar calmul și precizia îi le dă încrederea în forța maselor de oameni ai mîncii... Aceste convingeri sînt rodul educației primite de la Partid și U.T.M.

ANDREESCU NICOLAE: Ascultîndu-l pe tovarășul Dulgheru, regretăm aproape că nu ne-am făcut economiști. Mi se pare însă că am luat cuvîntul cu toții... Să trecem la întrebarea următoare.

Viața de fiecare zi

— Ce ne puteți spune despre condițiile materiale în care vă desfășurați munca?

ANDREESCU NICOLAE: Locuiesc

În cămin unde îmi petrec o bună parte a timpului. Aici avem condiții deosebite de bune pentru studiu. În sala de lectură există anul acesta planșe de desen pentru toți, iar de curînd au fost instalate becuri de neon.

„Adevărul” — 7 octombrie 1936

Un apel studențesc adresat de către Comitetul Central al Frontului Studențesc din România către „întreaga studențime romînă”.

Vă propunem convocarea imediată și de comun acord a unei mari adunări studențești pe facultăți și pe centre universitare, în care să fie alese comitete de unitate studențească în luptă pentru:

- Menținerea căminelor, ajutorarea lor efectivă și autonomie lor.
- Scăderea taxelor și măriră burserilor.
- Abrogarea tuturor regulamentelor și legilor îndreptate împotriva studențimii, în frunte cu legea limitării numărului studenților.

FRÎNCU MARIA: În fiecare zi se fac eforturi sporice, ca să ne simțim confortabil, ca acasă. Avem pături și perne noi, la mese vase cu flori.

IORGA AUREL: Mai bine, poate, decît acasă. Nu pot uita copilăria sub un acoperiș prin care ploua. Abia anul trecut, părinții mei, întovărășiți, și-au clădit o locuință nouă.

ANDREESCU NICOLAE: Se spune că la agricultură studenții au condiții excepționale.

„Cuvîntul liber” — 27 aprilie 1935.

Problema care se cere în primul rînd rezolvată e complexul de condiții impropriu de dezvoltare profesională care n-are darul să mulțumească un tîneret în majoritate pauper...”

RUJIOIU VOICA: Așa se spune, și este adevărat. La noi există, de pildă, săl de lectură la fiecare etaj.

IORGA AUREL: Trebuie amintit că pe lîngă obșniurile cămine, funcționează și pavilioane speciale, unele pentru studenții căsătorii, altele pentru cei căsătorii și cu copii.

DULGHERU GHEORGHE: Sîntem mulți studenți căminști... Păreră mea este că ritmul de dezvoltare al construcțiilor e nemaipomenit de rapid. Locurile în cămine și cantine sînt suficiente. Cantinele ne asigură la alegere mențuri variate și bine gătite. I.S.E.-ul a mai primit două

„Reporter” — 14 martie 1934.

Studenții, eterni șomeri! Ora 12 este cea mai nămețită pentru a surprinde contrastul caracteristic ce există între două clase de studenți: „bogății și săracii”.

clădiri cu circa 500 de paturi și încă două cantine cu tot atitea locuri de mese. Dar să nu uităm că anul acesta numărul studenților a crescut mult față de anul precedent: în anul I avem 1200.

„Cuvîntul liber” — 15 iulie 1935

Se iau măsuri menite să elimine din universitate un număr de studenți considerați excendenți necesităților de viață ale burgheziei.

Iar cel ce vor fi silii să părăsească universitatea sub tirul de baraj al unor suspecți pedagogii, nu vor fi cei ce pot da oricînd dovezi de imediată calitățile practice, satisfacînd u-nica disciplină cîntată cu adevărat, ci filli bogabilor „dezbrijați”, ai meseriașilor „stăpîni” pe unelele lor sau ai funcționarilor lamentabili idului de perpetuarea lor „intelectuală”.

„Cuvîntul liber” — 13 iulie 1935.

Scurt! 6780 de studenți vor avea anual acces la cultură.

s-au introdus biochimia și biofizica. Din anul III, studenții noștri fac practică pedagogică. Afară de asta, există și practica științifică de sfîrșit de an. Personal, mi-am petrecut ultimele două vacanțe în Delta Dunării, la o stațiune stufcîolă, unde am început o lucrare științifică.

In bibliotecă

— Frecvența bibliotecile universității și cele de specialitate? Ce ne puteți spune despre înzestrarea lor?

DULGHERU GHEORGHE: Cîteva cifre lămuritoare: comparativ cu anul 1938, I.S.E.-ul și-a sporit volumul bibliotecii de zece ori: de la 33.000 de volume avem azi 333.000. Dar afliuența celor ce studiază crește continuu. Studenții anului I cuprînd la ora actuală o treime din numărul general.

EȘANU MARIA: Și la noi sălile de lectură sînt foarte frecventate. Studenții au de asemenea acces și la bibliotecile spitalelor în care fac practică. Ele sînt dotate cu ultimele publicații și asta este bine. Ar fi însă necesar ca studenții să încerce să-și facă și o bibliotecă personală — cit mai variată. În afară de asta, cred că mai e un loc de studiu foarte important. Locul unde facem munca practică. La noi: spitalele. Fără practică, e inutil să știi pe de rost oricîte volume.

Cadre noi de intelectuali

— În legătură cu problema ridicată de tovarășul Eșanu, am vrea să vă punem o altă întrebare: în ce măsură ați reușit să îmbinați în studiu d-voastră teoria și practica?

DULGHERU GHEORGHE: În Institutul nostru se iau în studiu probleme care au un rol imediat practic. Astfel, citiva colegi ai mei s-au deplasat la uzinele Republica pentru ca să studieze posibilitatea reducerii pretului de cost. Există brigăzi mixte de studenți și muncitori. Avem un contract încheiat cu Fabrica „Gheorghe Gheorghiu-Dej” pentru a rezolva probleme de realizare și normare. Cel de la I.S.E. aduce cunoștințele teoretice iar muncitorii experiența lor practică.

ANDREESCU NICOLAE: Uneori, însă, temele abordate în seminar nu sînt dintre cele mai urgente. De pildă, „Prelucrarea betonului prin aschierire” discutată la Institutul de construcții, nu era o temă utilă imediat și nici nu a existat utilajul pentru studiu... Mi se pare că din acest punct de vedere Institutul de Petroli și Gază e foarte bine dotat.

FRÎNCU MARIA: Intr-adevăr, avem laboratoare bune, vestite și în străinătate. În afară de aceasta, ne folosim mult practica de producție. În timpul ei, studenții noștri s-au calificat: cei de la utilaj, strungari și sudori, iar cei de la tehnologie, laboranți.

ANDREESCU NICOLAE: Practica

ANCHETA

agronom o socoteșă absurdă. Există studenți, chiar și agronomi, care refuză să plece la fară. Aceste cazuri chiar dacă nu mai sînt frecvente, oare nu trebuie discutate?

ANGHEL ION: Bineînțeles. Dar mai interesant ar fi să se descrie figura studențimii de astăzi. Sînt foarte multe lucruri pozitive de spus. Refuzul de a pleca a rămas un caz izolat. Cu totul altceva ar fi dacă „Siciliana” ar fi apărut în urmă cu 3-4 ani.

DULGHERU GHEORGHE: Judecînd astfel ar fi fost suficient ca autorul „Siciliane” s-o antedateze cu 3-4 ani, pentru ca toată lumea să fie multumită.

ANDREESCU NICOLAE: Cred că nu e așa... Important e dacă poți crede sau nu în eroi și dacă ei îți spun ceva ție, om de astăzi...

ANGHEL ION: Cîteșe romanul „Frații Erșov”. Acțiunea se petrece mai de mult și totuși întîlnirea mea cu eroii cărții mi se pare extrem de însemnată.

FRÎNCU MARIA: Poate că greșeala „Siciliane” stă în rezolvare... EȘANU MARIA: Oare nu trebuie prudentă în descrierea tipurilor negative? Se pune întrebarea cu ce rîmîne publicul, cu ce influențe rămîn studenții?...

FRÎNCU MARIA: Am mai auzit vînturîndu-se asemenea păreri. Nu sînt de acord cu ele. Oare nu mai există asemenea oameni? Dacă da, ei trebuie demascați...

RUJIOIU VOICA: Acesta e deci rolul satiric. Rămîne însă actuală necesitatea unor lucrări literare, care să descrie multilateral studenții, să scoată la lumină în complexitatea lor problemele noastre, să ofere exemple pozitive înaintate.

Vise, planuri, perspective

— Cum vă imaginați începutul muncii d-voastră? Aveți de gînd să continuați la locul de muncă studiul științific?

ANDREESCU NICOLAE: Văd foarte limpede înainte drumul care mă așteaptă și ceea ce am de făcut. V-am spus că mă gîndesc cu bucurie la munca mea de constructor. Totodată, însă, mă simt și eu atras, ca și tovarășul Anghel, de învățămînt. Vreau deci ca în următorii cinci ani, odată cu activitatea mea inginerescă, să-mi pregătesc aspiranțura. Cred că te poți prezenta onorabil la o catedră, abia după cîțiva ani de practică pe șantierul noastre ultramoderne. Sper să pot lua parte la concursul cu o lucrare personală. Planul șesenal de dezvoltare a economiei ne oferă posibilități mari de afirmare în toate domeniile.

RUJIOIU VOICA: Mă voi întoarce să lucrez acasă... De fapt, nu chiar acasă. La noi, la Moreni, nu există suficient teren de activitate pentru un agronom. Cunoscesc însă bine locurile în care voi lucra. Este o datorie a agronomului să convingă țărani de avantajele agriculturii pe un pămînt fără hangeri. Și cel mai sigur mijloc de convingere sînt rezultatele bune obținute prin metode înaintate.

ANGHEL ION: Am spus cî-mi doresc o catedră, niște bănci cu elevi, o clasă. Asta însă în timpul lernii. Văra eu voi fi la stațiunea experimentală Malic, lîngă Tulcea. Lucrarea mea „Studiu zootehnic nevertebratelor de pe stînc” e încă departe de a fi luat sfîrșit. Ea a fost prezentată la două seminare naționale, la Craiova și Iași, și a luat premiul I. În vacanțe am să fiu pur și simplu în continuarea practicilor de vară...

Literatura și viața noastră

— În activitatea d-voastră ați rezervat și un loc lecturilor literare? Ce cărți, ce pleși ați văzut în ultima vreme? În ce măsură v-au influențat?

FRÎNCU MARIA: Deși cîteșe și-mi place literatura, trebuie să atrag atenția că în institutele tehnice, bibliotecile căminelor nu sînt suficiente dotate cu literatură.

ANDREESCU NICOLAE: Bibliotecile noastre au cărți de literatură, dar de un om nerecuperabil... Dar eu cred că o fată a zilelor noastre nu mai face orbeste asemenea pași hotărîtori...

ANDREESCU NICOLAE: Chiar cînd iubeste?... EȘANU MARIA: Am citit, în ultima vreme, „Dragoste rea” de Sidonia Drăgușanu. Romanul m-a interesat, dar drept să spun punctul de vedere al autoarei m-a nemulțumit. Mi se pare că Sidonia Drăgușanu nu cunoaște suficient adevărul de azi al vieții. Ea descrie o eroină crescută în mediul muncitoresc, care se atașează de un om nerecuperabil... Dar eu cred că o fată a zilelor noastre nu mai face orbeste asemenea pași hotărîtori...

ANDREESCU NICOLAE: Chiar cînd iubeste?... EȘANU MARIA: Am citit, în ultima vreme, „Dragoste rea” de Sidonia Drăgușanu. Romanul m-a interesat, dar drept să spun punctul de vedere al autoarei m-a nemulțumit. Mi se pare că Sidonia Drăgușanu nu cunoaște suficient adevărul de azi al vieții. Ea descrie o eroină crescută în mediul muncitoresc, care se atașează de un om nerecuperabil... Dar eu cred că o fată a zilelor noastre nu mai face orbeste asemenea pași hotărîtori...

ANDREESCU NICOLAE: Chiar cînd iubeste?... EȘANU MARIA: Am citit, în ultima vreme, „Dragoste rea” de Sidonia Drăgușanu. Romanul m-a interesat, dar drept să spun punctul de vedere al autoarei m-a nemulțumit. Mi se pare că Sidonia Drăgușanu nu cunoaște suficient adevărul de azi al vieții. Ea descrie o eroină crescută în mediul muncitoresc, care se atașează de un om nerecuperabil... Dar eu cred că o fată a zilelor noastre nu mai face orbeste asemenea pași hotărîtori...

ANDREESCU NICOLAE: Chiar cînd iubeste?... EȘANU MARIA: Am citit, în ultima vreme, „Dragoste rea” de Sidonia Drăgușanu. Romanul m-a interesat, dar drept să spun punctul de vedere al autoarei m-a nemulțumit. Mi se pare că Sidonia Drăgușanu nu cunoaște suficient adevărul de azi al vieții. Ea descrie o eroină crescută în mediul muncitoresc, care se atașează de un om nerecuperabil... Dar eu cred că o fată a zilelor noastre nu mai face orbeste asemenea pași hotărîtori...

ANDREESCU NICOLAE: Chiar cînd iubeste?... EȘANU MARIA: Am citit, în ultima vreme, „Dragoste rea” de Sidonia Drăgușanu. Romanul m-a interesat, dar drept să spun punctul de vedere al autoarei m-a nemulțumit. Mi se pare că Sidonia Drăgușanu nu cunoaște suficient adevărul de azi al vieții. Ea descrie o eroină crescută în mediul muncitoresc, care se atașează de un om nerecuperabil... Dar eu cred că o fată a zilelor noastre nu mai face orbeste asemenea pași hotărîtori...

ANDREESCU NICOLAE: Chiar cînd iubeste?... EȘANU MARIA: Am citit, în ultima vreme, „Dragoste rea” de Sidonia Drăgușanu. Romanul m-a interesat, dar drept să spun punctul de vedere al autoarei m-a nemulțumit. Mi se pare că Sidonia Drăgușanu nu cunoaște suficient adevărul de azi al vieții. Ea descrie o eroină crescută în mediul muncitoresc, care se atașează de un om nerecuperabil... Dar eu cred că o fată a zilelor noastre nu mai face orbeste asemenea pași hotărîtori...

ANDREESCU NICOLAE: Chiar cînd iubeste?... EȘANU MARIA: Am citit, în ultima vreme, „Dragoste rea” de Sidonia Drăgușanu. Romanul m-a interesat, dar drept să spun punctul de vedere al autoarei m-a nemulțumit. Mi se pare că Sidonia Drăgușanu nu cunoaște suficient adevărul de azi al vieții. Ea descrie o eroină crescută în mediul muncitoresc, care se atașează de un om nerecuperabil... Dar eu cred că o fată a zilelor noastre nu mai face orbeste asemenea pași hotărîtori...

ANDREESCU NICOLAE: Chiar cînd iubeste?... EȘANU MARIA: Am citit, în ultima vreme, „Dragoste rea” de Sidonia Drăgușanu. Romanul m-a interesat, dar drept să spun punctul de vedere al autoarei m-a nemulțumit. Mi se pare că Sidonia Drăgușanu nu cunoaște suficient adevărul de azi al vieții. Ea descrie o eroină crescută în mediul muncitoresc, care se atașează de un om nerecuperabil... Dar eu cred că o fată a zilelor noastre nu mai face orbeste asemenea pași hotărîtori...

ANDREESCU NICOLAE: Chiar cînd iubeste?... EȘANU MARIA: Am citit, în ultima vreme, „Dragoste rea” de Sidonia Drăgușanu. Romanul m-a interesat, dar drept să spun punctul de vedere al autoarei m-a nemulțumit. Mi se pare că Sidonia Drăgușanu nu cunoaște suficient adevărul de azi al vieții. Ea descrie o eroină crescută în mediul muncitoresc, care se atașează de un om nerecuperabil... Dar eu cred că o fată a zilelor noastre nu mai face orbeste asemenea pași hotărîtori...

ANDREESCU NICOLAE: Chiar cînd iubeste?... EȘANU MARIA: Am citit, în ultima vreme, „Dragoste rea” de Sidonia Drăgușanu. Romanul m-a interesat, dar drept să spun punctul de vedere al autoarei m-a nemulțumit. Mi se pare că Sidonia Drăgușanu nu cunoaște suficient adevărul de azi al vieții. Ea descrie o eroină crescută în mediul muncitoresc, care se atașează de un om nerecuperabil... Dar eu cred că o fată a zilelor noastre nu mai face orbeste asemenea pași hotărîtori...

ANDREESCU NICOLAE: Chiar cînd iubeste?... EȘANU MARIA: Am citit, în ultima vreme, „Dragoste rea” de Sidonia Drăgușanu. Romanul m-a interesat, dar drept să spun punctul de vedere al autoarei m-a nemulțumit. Mi se pare că Sidonia Drăgușanu nu cunoaște suficient adevărul de azi al vieții. Ea descrie o eroină crescută în mediul muncitoresc, care se atașează de un om nerecuperabil... Dar eu cred că o fată a zilelor noastre nu mai face orbeste asemenea pași hotărîtori...

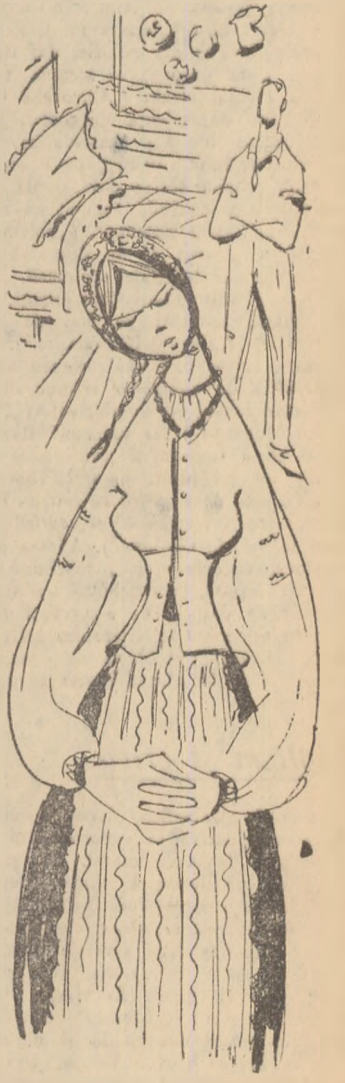

UN OASPETE DE LA U.T.M.

In 1949, prin vară, activist de cîteva luni în plasa P. (U.T.M.-ul se înfiin-

Desene de TIA PELTZ

„noapte bună” să adaugi și celelalte, și asta... De afară am auzit un dialog

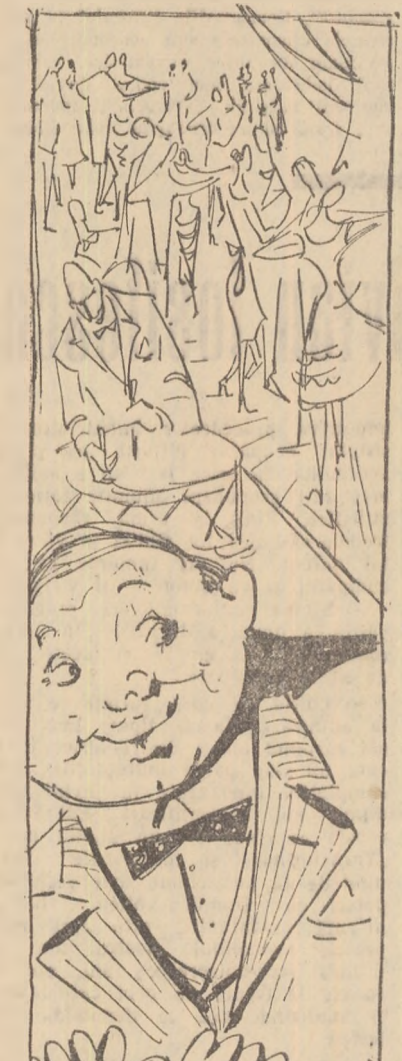
— De unde sînteți? — De la U.T.M. i-am răspuns. Am adăugat, după două secunde sau două

— Și dacă?... Dacă nu vrei, de ce te supui? — În loc de răspuns, desprinsese două

Am ieșit din cameră, m-am lovit de cîteva lucruri, fărânel s-a trezit și a

Am ajuns afară pe prispă. Am respirat adînc, stelele jucau pe cerul

„noapte bună” să adaugi și celelalte, și asta... De afară am auzit un dialog întărit, între stăpîn și o femeie, repede acoperit de lătratul unui cîine furios. Dar eram pe adormite și nimic nu-mi părea important. Perna mirosea a flori de câmp, cerceafurile aveau profeșimea apei de izvor, în-treaga cameră cînta în șoaptă. Cînd deodată, îmi dau seama că în cameră a intrat cineva, probabil în vîrful picioarelor, cum șiau să pășească toți din familie. Mă trezesc, mă ridic în capul oaselor, dar mă mult de aceste mișcări nu pot face. Privesc: pe marginea patului, cît mă departe de mine, fără să mă privească, mai mult întoarsă spre lampa în care plipiuau ultimele picături de gaz — fata din prag, care-și potrivise basmaua după muls. Ca dracu, simt că vine pînă la mine mirosul lui al grajdului. Dar nu pot face nici o mișcare. Nici ea. Doar un glerier începe să țîrîie dintr-un colț și ea parcă-și duce mîna la basma, să și-o dezoandă. Și țace. Cred că tăcerea noastră, nemiscarea a durat un sfert de oră. Nu știu cîți dintre dumneavoastră au stat un sfert de oră, lingă o fată — nemiscăți și tăcuți, înghețați, fără să știe ce să facă și ce să spună. După care ea m-a întrebat: — De unde sînteți? — De la U.T.M. i-am răspuns. Am adăugat, după două secunde sau două minute: De la plasa.

Bărbatu-meu

Bărbatu-meu e omul cel mai cinstit din lume. Nu mă laud. Bărbatu-meu e omul cel mai cinstit din lume. Tovarășii de la partid parcă au auzit acest gînd al meu și l-au propus, acum cîțiva ani, asesor popular. Bărbatu-meu a făcut un curs, scos din producție, și eu mă întrebam în fiecare seară cînd se întorcea de la școala aia nouă — ce nevoie mai are de ea, cînd el putea împărți dreptatea și noaptea, trezid din somn, ca Solomon, regele care-i plăcea cel mai mult mamei mele, femele nu prea ridicată, cum era pe atunci. Bărbatu-meu se culca lângă mine, obosit, vezi bine, ca strungar nu era prea deosebit de lecțiile acele încurcate, — dar părea vesel și mulțumit. — Pe bărbatu-meu n-ai să-l vezi să crîncănească la o sarcină mai grea; să se plîngă să se înfrînteze, — doamne fereste, duce-se pe pustii! Dacă are de tăiat lemne, dacă trebuie să-i dea o palmă mai așa bălătuilui, sau trebuie să facă la strung piese imposibile — bărbatu-meu tot vesel rămîne, sau cum îl zic eu, zîmbăreț; zîmbăreț și risul creș. Dimineața cînd a plecat prima oară asesor popular de acasă, să-și la serviciul în primire, tot așa a plecat — zîmbăreț nevoie mare — dar avea și motiv, nu? Cîți dintre ai noștri au stat pe scaun, sus, la tribună, să împartă dreptatea și să-i mai să judece pe judecători? Că bărbatu-meu mi-a explicat cînd îl periam haina, înainte de plecare, că are puterea nu numai să-i judece pe împicrîniți ci și pe judecători. Sigur, nu să-i inoculească, îmi dau eu seama, dar să le spună; tovarășii, cred, ca om al muncii, că aci ați fost prea aspri, sau — în alt

caz — prea blînz. Și el trebuie să-și fină cont, că bărbatu-meu e cel mai cinstit om din lume. Am vrut să viu și eu la tribunal, să-l văd cum judecă dar nu m-a lăsat. Din ușă mi-a spus, fără să-l mai întreb — că știa ce gîndesc — să nu care cumva să vii la tribunal că mă supără. Își spun eu ce a fost. Și a plecat, rîzînd creș, numai norocul să-mi lîna. Îl fac eu o tocană cu mălăguță cum nu găsești nici la cel mai atene palas și-l aștept fără cuvînt. Că Antonel, pînă să se ducă la școală — atunci avea școală după masă — mă întreba: mamă, ce-ți cu dimneata, mamă, nu te simți bine? Aveam inima grea. În timp ce făceam tocana, deodată mi-am simțit inima grea și mi-am spus că bărbatu-meu se întoarce trist de la tribunal. Mama, răposată, spunea întotdeauna: „Al grîia unde face bărbatu servitiu, să nu se întoarcă trist acasă! Cel rău e bărbatu trist de la serviciu!” Da de ce să se întoarcă trist de la tribunal? — Îmi spuneam să-mi fac inima ușoară. Eu cred că de la tribunal oamenii trebuie să se întoarcă veseli, cu toate că nu ne-am tras niciodată în judecată. Dar nu-mi făceam inima ușoară. Și bărbatu-meu vine trist de la tribunal, trist, amarîl, tăcut ca moartea. Îi dau tocină, o mălăguță, nu mă întrebă cum o mănînce. Parcă avea noduri, nu mălăguță făcută cu mîna mea. Tace și oftează! Cînd a mai oftat bărbatu-meu? În viața lui! Nu-mi povestește nimic, nu-mi spune nimic. Întrebă numai unde-i Antonel? Unde să fie? La școală! Închide radioul, se întinde pe pat, se ridică, iese în curte; și se apucă să spargă lemne. Cam o oră, sparge

lemne — ziua, în amiaza mare, vara! Să mă cruceș nu alta — da el nu admite să mă cruceș și tac. Tac și ascult cum sparge lemne, în curte. Mă duc lingă el, bărbatu-meu nu scoate o vorbă. Deodată lasă toporul, intră în casă, se spală, își schimbă cămașa și-mi spune că se duce la tovarășul Bușcu. Bine, du-te. Tovarășul Bușcu conduce partidul în uzină, dar nu înțelegem de ce se mai duce la el, dacă face serviciul la tribunal. Stau toată după masa singură în casă, vine și Antonel de la școală, îmi povestește lotpele lui Ștefan cel Mare cu turcii, îl dau să mănînce, îl culc, — bărbatu-meu tot nu vine de la tovarășul Bușcu. Ce să mai cred? Avem inima cît un purice. Să fie trist bărbatu-meu și să nu-mi spună de ce? Sosește el la 10 și jumătate, tocmai se termina sportul la radio. Mie îmi place să ascult la radio, orice: și reclame, și sportul și de toate pentru toți. Bărbatu-meu închide radioul, nu mîncina nimic și se culcă. Tot așa; tăcut ca moartea. Ce să-l mai întreb, dacă mi-a închis radioul? Mă culc și eu. Antonel se trezește, se duce pînă afară, se întoarce. Bărbatu-meu, cînd Antonel face așa, totdeauna îl ceartă de ce nu respectă igiena, înainte de culcare. Așa-i zice, după care-l sărută. Eu i-am spus că după ceartă să nu sîrute copilul, că așa zicea la radio — dar acum nu i-am spus nimic. Parcă dormea, parcă nu dormea. Pe urmă, nu știu cît era ceasul, se trezește și începe să umble prin cameră, cu pașii lui grei, — de la ușă, la pat, de la pat la ușă. Omule, ești bolnav? N-a mai putut să tacă, bărbatu-meu știe că cel mai mult mă sperie boala. Dacă Antonel sau el cad bolnavi, eu mor. Incolu numai pasă de nimic. Și începe să-mi spună ce a judecat el dimineața. Au venit două, — una blondă și spălăcie, cu buzele făcute și alta mică, o pipernicită, îmbrăcată în negru. Aia mică, în negru, avea un bărbat, care nu făcea nimic toată ziua. Nu era încădrat, toată ziua stătea, Aia blondă remăia ciorapii nu știu unde dracu, pe Griviței și s-a legat de bărbatu celei în negru. Aia alia, începe să-și duca ciorapii la remăiat la blondă. Îl duce o zi două, trei, intră în prietenie și într-o dimineață, dacă erau prietene, îl duce niște prăjitură, dar mureau de otrăv. Aia mîncîna, i se face rău, dar nu moare. O duc la spital și se află totul. Le aduc la judecată și numai cît se văd, se aruncă una la alta, să se omoare sub ochii bărbatului meu; le despart, aia mică țîpa tot timpul: „pot să mă închidă, da după aia nu te mai otrăvesc”. A țîpa ațîntă că au trebuit să o evacueze. Și din ușă — tot așa striga, — o două oară n-o mai otrăvesc, — o omoară! Bine, mă omule, și din asta îți faci tu singure rău? Îi spun și-i mingii pe păr, căci ședea lingă mine pe marginea patului. Și ce-mi răspunde? Că el în lumea aia nu mai calcă. A fost și în război, a căzut și în Tatra rînit grav, a tras la mizerie cîi a putut, da acum, dacă a ajuns om, nu mai vrea să aibă de-a face cu aia. S-a dus și el tovarășul Bușcu să-i spună să-l trimită la bancul lui, între oamenii lui, că a doua oară să vadă ce a văzut, nu-mai poate. Tovarășul Bușcu nici n-a vrut să audă și bine a făcut Mă, omule, tu ești prea cinstit — i-am spus, ești cel mai cinstit om din lume, dar cîntăea te-a nmuaiat. Tu crezi că dacă noi, între muncitori, nu mai auzim de asta — gata, s-a terminat? Pe ce lume trăiești? Dar bărbatu-meu, în loc să discute cu mine — mi-a spus: — Hai, hai, lasă-mă în pace, nu te pricepi în politică! și a stîns lumina. Eu nu m-am supărat. Bărbatu-meu e cel mai cinstit om din lume și — dacă tot nu mă credeți — întrebăji la tribunal care a fost cel mai bun asesor popular.

ROSTISLAV

Rostislav e prietenul lui Alexei Cuzmici Ivanov, turist sovietic la Eforie. Rostislav e frumos, inteligent, puternic. Din cîteva salturi pe plajă — plaja preventivului pentru copli răhăiti — îl ajunge de Alexei Cuzmici, la fel de viguros și sănătos ca și el, Rostislav. Rostislav își bate amicul pe umăr. Acesta aruncă în mare, nu departe de fărîm, un băț. Rostislav se lansează în valuri, urmărește bățul, duz mereu de apă, se rostogolește pe un val, revine din nou, e lovit de un val, îl lasă să treacă și-l deodată, e la o palmă de băț. Un val aruncă bățul mai departe. Rostislav nu dezarmează; se îndreaptă spre noul front și, profitînd o clipă de liniștea mării, înhață bățul. Nebun de feteire, gata să frîngă lem-nul în caninii lui, Rostislav se întoarce la fărîm, pretinzînd din priviri marșul glorios din „Aida”. Ajunge pe nisip, gonește spre amicul său în salturi și tumbie formidabile, celebrîndu-se parcă singur. Alexei Cuzmici glumește cu el și-l cere să se liniștească. Rostislav se întinde brusc pe nisip, la soare. Numai în adolescență se trece atît de rapid de la nebulie la calm. Rostislav e un adolescent. Decalificații, pe cerceafurile albe, copiii îl privesc temători; dacă ar trece pe rînd, să-l atingă cu mîna, s-ar întimpla o minune și s-ar însănoși mai repede. Deodată, Rostislav părăsește apa, sare și descrie în aer, după o muscă — o traicătoare prelungă. Din cînt — un salt e în mare. Copiii încep să ridă, îi fac semn cu mîinile — cum se întimplă nu o dată cu omenirea în fața celor ce vestesc o sănătate, o frumusețe nouă, născută din spuma mării, ca Afrodita, ca Rostislav.

Figură mai demnă

Tovarășul Suciu îmi spusese de cîteva ori: Fritule, nu te necurca cu Doina! Nu-mi place fata! Nu-i de nasul tău. Tu ești băiat ridicat! Eu nu l-am ascultat pe tovarășul Suciu, recunosc cinstit, tovarăș. Mi-a plăcut fița aia de Doina de la contabilitate. Cînd apărea pe scenă cu brigada artistică și cînta „Spune-mi dacă inima fi-e ocupată”, nu mă știam ce-i cu mine, recunosc deschis. Îmi plăcea și cînd mergeam la cinema, și cînd o așteptam în hol, și, cînd cineva mă întreba: n-aveți un bilet în plus, eu să spun: „Nu am. Aștepta pe cineva”. Îmi plăceau și filmele care-i plăceau ei; mi se-ar fi plăcut dramele, dar ea nu vroia să audă de drame. Numai comedii îi plăceau — și atunci mi-au plăcut și mie comediele. Odată am vrut să merg la box, ea n-a vrut să vadă singe, și nu ne-am dus. Îmi plăcea fata, am spus că recunosc deschis. Dar eu mi-am dat seama de greșală de cînd am văzut-o prima oară pe Corso cu inginerul Dobrescu, braț la braț, mergeam în urma lor și ea nu a simțit că-s în urma lor. Am mers așa tot. Corso și ea nu și-a dat seama. Atunci mi-am dat seama că nu mă iubeste și că nici eu nu o voi iubi. Dacă a putut să meargă un kilometru, fără să știe că-s în urma ei — gata — între noi nu mai era nimic! Am intrat la „Cadavrul viu”, singur, și mi-a plăcut. După aia, zile întregi nu m-am mai uitat la ea, nici în fabrică, nici la club. Intr-o seară m-a rugat să o aștept cînd iese de

la repetiții. N-am așteptat-o. Cîteva zile, nu m-a căutat. Săptămîna aia cînta în sala de repetiții, și să încep diseară în oras. Bine, fetișo, țesim. La garderobă, ne lăsam paradesiile, și o văd cu o bluză de nylon cum n-am mai văzut la ea. O întreb imediat: De unde o ai, că eu pe la noi n-am văzut așa ceva. Îmi răspunde prosteste că i-a dat-o Dobrescu. Vreau să plec dar rămîn. Ea, că să bem vin. Eu nu — oranjadă. Că ei nu-i place oranjada. Dar-mi place mie. Luăm oranjadă. Bem și mă gîndesc: să-l vorbesc sau să nu de rău pe Dobrescu? Să-i spun ce urmărește el cu ea? Că eu știu — Dobrescu vroia să-și îmbunătățească dosarul. Tatăl fetei țîfii că a țesit la pensie strungar, la noi, tar frate-său e la Hunedoara, la jurnal. Numai ea a ieșit scriptoloagă. Dar tatăl lui Dobrescu, țîfii ce a fost? Lasă, nu mai spun, eu nu-mi vorbesc rivalii, chiar dacă aparțin vechiului. Așa că mă hotărîsc, după oranjadă să plec. Mi se părea o figură demnă. Și intră-deodată plec. Ea — bosum-jlată — că n-am maniere. Bine, n-am, n-am maniere, n-am de unde să scot nici bluze de nylon. Și vreau o figură mai demnă, pe care o chem la „Doamna cu cățelul”. Nu vrea. Că-i dramă. Bun, intru singur, bună seara, bună seara. Pește patru săptămîni, domnișoara se căsătorește cu Dobrescu. După cum țîfii. Mă cheamă, prin Angela, la sfat. Nu mă duc. Poate ar fi vrut să mă duc, să fac ca un uld despre care auzisem eu prin 40, copil fiind, că s-a dus la biserică, la nunta iubitei lui și cînd alaiul i-a trecut prin față, s-a împuscat la picioarele ei, într-un lac de singe? Nu, eu tot timpul mă gîndeam la o figură mai demnă, vă repet. M-am dus și mi-am cumpărat o stofă gri-argint la 300 de lei metrul, am dus-o la ură-meu, Alexu, să-mi trîntească un costum unic. A fost gata, la fînc, cînd mi s-a dat „Ordinul Muncii” — țîfii cînd, la 14 mai, 1959. Am pus Ordinul la costumul gri-argintiu, mama să leșine cînd m-a văzut. A plîns pe costum bătrîna — și am lăsat lacrimile acolo să se usuce pe stofă, să mor eu. Seara, la reuniune, e și tovarășa Doina Dobrescu cu soful. Vine damen-tango, tovarășă mă invită. Dar sîm „Ramona”, nici nu mă uit la ea, mi-era și ușor, că-s mai înțel decît ea cu un cap. Simt tot timpul că ea nici nu ridică privirile spre mine, măcar de doamne-ajută, din respect. Nu. Tovarășă fixează „Ordinul” de pe costum. Parcă ar fi văzut un briliant la Bijuteria O. las. Cînd deodată, cînd melodia urcă — mm, mm, mm, țîfii cînd — simt că mă strînge mai bine după umăr și încearcă ușor, cu degetele stofa, mă întreabă: — 360? — 360? — 360?

M-am desrîns din brațele ei, brusc: în sfîrșit, tovarășă m-a privit în ochi, utuită. Am condus-o pînă la soful ei, printre celelalte perechi. Ea ar fi vrut să se împotrivesc, dar n-am lăsat-o. Am tras-o de mînă, am dus-o la masa tovarășului inginer Dobrescu, am spus mulțumesc, m-am inclinat, ca să nu spună că m-am maniere și m-am întors la masa băieților mei. Cred că a fost cea mai demnă figură.

LABAR

Prin 46, eram în anul doi la politehnică, aveam un coleg care cînta la pian într-un bar din București. Băiat talentat, acum nu știu ce face, creș că-i tot pianist, pentru că avea o pasiune sinceră pentru instrumentul lui. M-a luat într-o seară cu el la bar, nu fusesem niciodată și de atunci nici n-am mai fost, nu aveam ce căuta acolo; mă dușesem așa, ca să știu și eu ce-i ala un bar; eram în anul doi, învățam ca un nebul și n-aveam timp decît pentru politica noastră, cu care atunci luam contact și care mă entuziasma. Toți colegii mă cicăleau că nu cunoșc... viața. Am stat tot timpul lingă scaunul lui; oricît îmi făcea el semn să mă avînt, să intru la dans, să mă simt ca acasă — nu mă simteam de loc ca acasă. Orchestra, nu știu cîte saxofone, trompete, unul la tobă, istic, părea scapătă din iad și ceva mai cumplit decît bombardamentele mi se părea că nu trăisem încă. (Exageram, desigur). Mereu se schimbau culorile luminilor care înconjurau orchestra și de cîte ori se schimba lumina, tipul îmi făcea semn cu ochiul, cu capul, să îndrăznesc. Desigur, nu puteam să-l răspund, nu avea cum să m-audă, așa că

dădeam și eu din cap, spre lumină, spre orchestră, adică să-l fac să înțeleagă că-s foarte mulțumit de muzică, de verdele care se schimbă în galben, de galbenul în roșu — și că astea-mi sînt suficiente. Începînd de la orele 11, din sfert în sfert de oră, nu exagerez, tipul părăsește pianul — pentru care, repede, avea o dragoste sinceră și ieșea afară; după două, trei minute se întorcea, se așeza iar la pian, toți din orchestră, cu saxofonele, cu trompetele în gură, cu violile sub bărbie, roteau capetele spre el și îl ridică din umeri; o dată, de două ori, de trei ori, l-am lăsat, a patra oară am ieșit după el pe coridor. Tipul ieșea pe coridor și se ducea la telefonul de lingă garderobă, forma numărul, își acoperea urechea cealaltă cu mîna, ca să poată auzi, pentru că orchestra răbufnea pînă acolo și suna la bunică-sa acasă care era pe moarte, după cum mi-a explicat, scurt, cînd m-a văzut lingă el. Medicul îl spusese că la 11 intră în comă. Pînă la 11, omul cîntase liniștit și-mi făcea semn cu ochiul să dansez. De la 11, începu să-l intereseze starea ei, bătrîna îl lăsa o moștenire de cîteva milioane. Toată orchestra stia de moștenia asta și de aceea țîfii

Cinci Achite deapre nou Ai lechi de RADU COSASU

GARNET cinematografice

Paine și trandafiri

Erancizându-se drama premiată la Concursul Unional pe 1957 pentru cea mai bună piesă sovietică...

moștera anilor 1918-20, patosul și entuziasmul comunistilor...

Mihail TOIU

Războiul vesel

După filme ca "Rosemarie", "Copiii mării" sau "Hana din Spessart"...

nomenul închinat. Cu asemenea mijloace se obișnuie să mimentoreze satiră a fascismului...

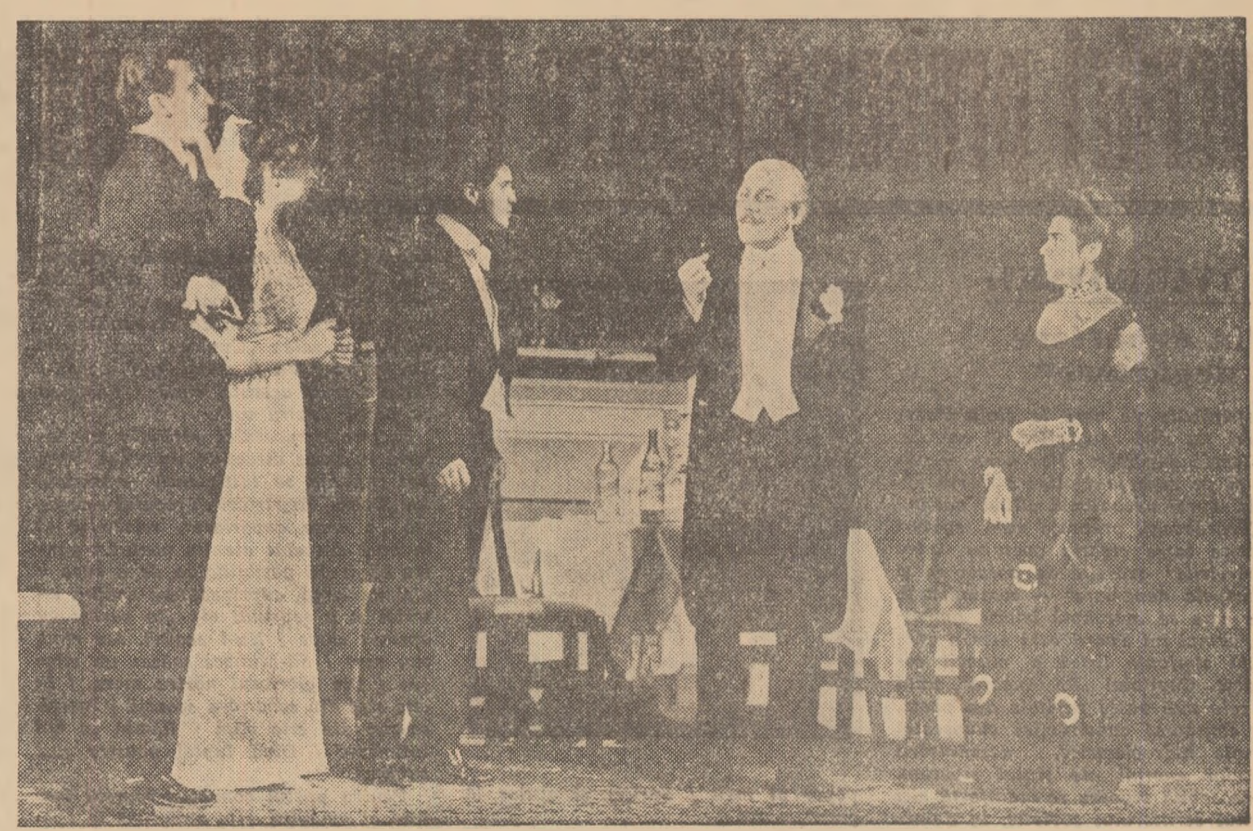
Continuând seria filmelor comice de un accentuat caracter social, "Războiul vesel" este o parodie a epurării militariștilor...

S. D.

Emisiunile artistice și literare la Televiziune

Presă de specialitate acordă încă foarte puțin atenție — și cu totul nejustificat — alt program cultural-artistice ale Radioului...

Ceea ce trebuie subliniat de la început este că, în ansamblu, frecvența emisiunilor culturale...

Scenă din spectacol

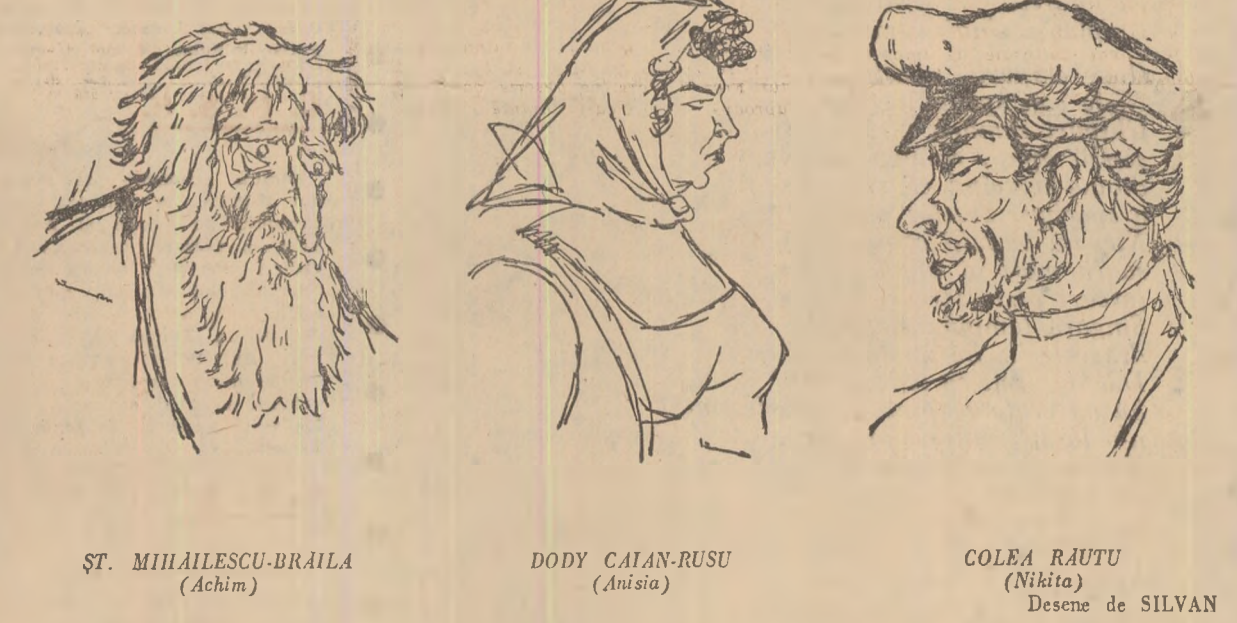
GARNET Teatrul

"Inspectorul de poliție" de J. B. Priestley

Studioul Institutului de teatru și cinematografie

Prea sint totuși ridicol de gravi în întepeneala fracurilor și rochiilor de seară și mulțumii în distribuția pofolită a sentimentelor pentru ra Priestley...

Adriana ILIESCU

ST. MIHAILESCU-BRAILA (Achim), DODY CAIAN-RUSU (Anisia), COLEA RAUTU (Nichta) Desene de SILVAN

ludată, aparent, soarta gigantului de la Iasna Poliana: creația sa este uriașă și nermitoare...

Intorcem la aprecierile perfecte și definitive pe care le-a dat Lenin operii și gândirii lui Tolstoi: "Contrazicerile din operele, din păreri, din învățăturile, din școala lui Tolstoi — arată Lenin — sînt intradivărg stridente..."

GRAND dramatică

oferă tuturor timpurilor un impresionant document artistic al crimei propriu-zise, al dezastului moral provocat de individualism...

"PUTEREA ÎN TUNERULUI" de L. N. Tolstoi

Teatrul Muncitorese C. F. R.

Dar oare cănta lui Nichta va suferi prima rău, va face să dispară miraculos cauza lui, va provoca prăbușirea puterii întinericului? Și iată că, din nou, iremediabil impas al formei morale tolstoiene este magistra denunțat de însăși creația marelui scriitor...

Lucrări propuse pentru Premiul Lenin

A. TVARDOVSKI: „Din depărtare în depărtare“

Depărtările pe care le cîntă Tvardovski nu sînt geografice, ci sociale. Sînt acele depărtări care sînt a mîinii și pe care le-a atîns poporul sovietic. Sînt, în esență, cîntul poeziei lui Tvardovski, prezența unei lepăturii organice între creația poetului, între depărtările „cucerite de poezia sa”, „principala depărtare” — comunismul, către care se îndreaptă istoria omenirii. Poemul lui Tvardovski este o adevărată simfonie lirică a muncii comuniste. Capitoul „Pe Angara”, unul din cele mai vaste capitole din poem, este consacrat construcției cunoscutului centrului hidroelectric, descălușării uriașelor energii ale râului Siberian. Cu deosebită vigoare se manifestă aici talentul scriitorului sovietic, în domeniul zugrăvirii construcției comuniste, a patosului muncii creatoare care însușește pe eroicii constructori. Descrierile lucrărilor de captare ale apelor Angarei, Tvardovski se arată deosebit de preocupat de redarea exactă, amănunțită a procesului de construcție, și manifestă o grădă atență față de materialul poetic pe care l-a oferit viața însăși. El are permanent sentimentul că scrie despre un eveniment care aparține de pe acum istoriei și așa se explică respectul său pentru realismul descrierii. Imnul acesta, închinat muncii este în același timp un cânt omagiu adus omenirii: „Aici, înconunând pămîntul / Rămășiți tu

popor al meu / Sprijin și ajutor la greu”. Povestind despre entuziasmul în muncă al tinerilor femei care pleacă din Moscova pentru a ajunge în Siberia, în înfățișarea necunoscutelor lor pină atunci, inima poetului se umple de mîndrie. E o mîndrie inspirată nu numai de noile depărtări și construcții, ci și de omenii noi, educați și crescuți în procesul de construire a comunismului. Sentimentul că poetul participă cu trup și suflet la munca și lupta poporului, la bucuriile și mișmirile lui, străbate întreaga carte. Tocmai acest sentiment îi conferă poetului dreptul de a dezbate în poem, treburile comune ale întregului popor și soarta patriei sovietice. Prin poziția sa partinică („Partidu-mi spuse adevărul / Și eu partidului urmai”), prin

dragostea fierbinte față de poporul său, Tvardovski este un remarcabil poet social. Cuceritorii sînt sinceritatea și curajul plin de răspundere al versurilor sale: „Cuvîntul meu fișit din suflet / Va fi astfel, așa socot: / Eu am trăit această viață / Răspund eu capul pentru tot”.

Inspirația poetului străbate deopotrivă în toate direcțiile timpului. Unul din capitole se intitulă semnificativ „Două depărtări”. Trecutul — această „a doua depărtare”, reține și el în mod deosebit atenția poetului pentru că îi dă posibilitatea de a avea o viziune largă, cuprinzătoare asupra istoriei și a sensului ei: „În cartea cu aprinse slove / Nu-4 pagină, sau rînd, sau vers / Să-ntucească măcar un stînjîn / Din glorioșul nostru mers. / Și cite sînt din scoarță-n scoarță / Inscrise-nici din cite știm / Rămîn în noi înfăptite / Dină luptele noastre rost sublim”.

Pentru poetul comunist mersul înainte al omenirii este nelimitat în spațiu și timp. De o mare forță artistică, generalizatoare, sînt aceste versuri în care poetul se adresează patriei sale, versuri ce intruchipează crezul uman al constructorilor comunismului, deschizători de noi depărtări și drumuri: Cînd merg cu tine laolaltă / Din drumul meu nicicînd nu lunc. / Izbindă tu, izbindă-mi este, / Cînd te întucim-mi întuc.

Aud / Înalta ta chemare / Cîtează / Fără amînare / Căci ești / Dator / Să cucerești / După depărtare-altă depărtare, / Dincolo de zare-altă zare.

Erskine Caldwell despre artă și actualitate

Aflat la Paris, Erskine Caldwell a acordat revistei „Nouvelles litteraires”, din 9 martie 1961, un interviu, din care reținem cîteva fragmente.

— De ce credeți că în Statele Unite există o diferență atât de mare în ce privește tirajele cărților, unele fiind tipărite în 5000 de exemplare, iar altele depășind 300 de mii?

— Cred că această stare de lucruri se datorează în cea mai mare măsură prețului prea ridicat (5 sau 6 dolari) la care se vinde prima ediție. Profesorii, studenții, în general intelectualii, nu au mijloace pentru a cumpăra o lucrare imperfectă (chiar dacă făgăduitoare) aparținînd unui debutant sau o carte foarte originală pe care editorii nu îndrăznesc s-o lanseze. Timp de aproape 10 ani de zile cred că s-au vîndut numai 5000 de exemplare din „Micul pogon al lui Dumnezeu”, dar, de la publicarea acestei cărți în Colecția de buzunar, tirajul a depășit 9 milioane.

— Cum vă explicați faptul că alți scriitori americani de la război încoace, după ce s-au făcut remarcări cu o carte de valoare, au dezamăgit cititorii și au renunțat să mai publice?

— Fără îndoială pentru că acești scriitori, răsfățați de primul succes, doresc să câștige mulți, foarte mulți bani; dacă cea de a doua sau cea de a treia operă nu le aduce un venit serios, ei se îndreaptă către cinematograful sau direct către publicitate. Din punctul meu de vedere un romanier nu-și merită numele decît din clipa în care a publicat trei romane.

Singurul lucru care reprezintă o însemnătate pentru mine este acela de a istorisi o poveste interesantă, reprezentativă. Cînd mă gîndesc la artă, nu mă gîndesc nici la muzică, nici la pictură, ci la ficțiunea literară sub cele două forme privilegiate care sînt romanul și nuvela. Aceasta din urmă îmi pare, de altminteri, cea mai desăvîrșită formă de expresie.

— Ce scop trebuie, după părerea dvs., să-și propună un scriitor?

— Să comunice cu cititorii săi. Pentru aceasta el trebuie să se slujească de cuvîntul propriu, să atragă lectorul prin arta sa și să-l lîină sub farmecul ei.

— În primele d-voastră romane, în cărți ca: „Ați văzut fețele lor”, în corespondențele de război, v-ați ocupat mai mult decît o fațetă a ceea ce denunțarea injustițiilor sistemului social, a exploataării oamenilor simpli de către clasele posedante. Credeți că situația oamenilor simpli albi sau negri s-a îmbunătățit?

— Prosperitatea artificială, datorată războiului, i-au făcut pe mulți să creadă că o vor rupe cu mizeria. Aceasta nu este adevărat. În Sud, industrializarea împinge spre oraș masa fermierilor mărungi pe care ignoranța și lipsa oricărui ajutor și a oricărui stat îi determină să moară de foame pe pămînturile lor. În ce-i privește pe negri, lucrurile stau prost. Viitorul meu roman tratează problema segregăției rasiale. Am considerat totdeauna și consider că trebuie să fac sensibile, artistice vorbind, problemele actualității: șomajul, pauperizarea muncitorilor agricoli, scandaloasa lor exploatare de către clasele superioare și cler.

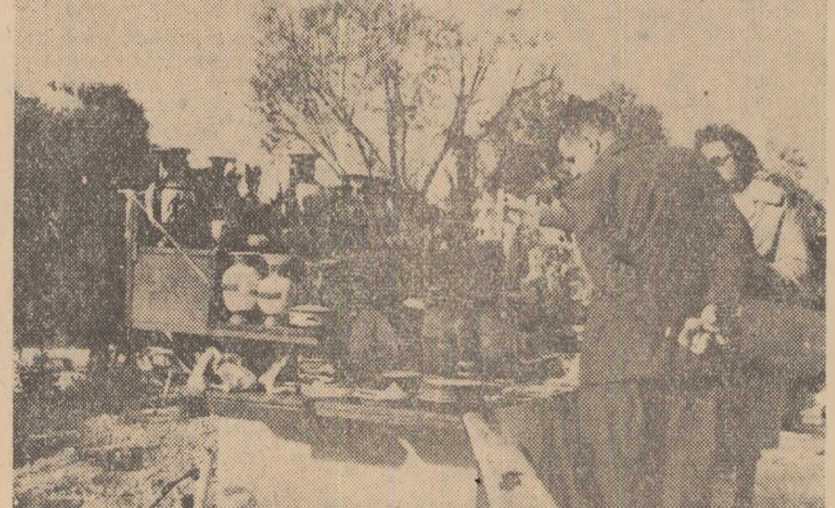
— Eroticismul, care joacă un rol important în opera dvs., aparînd ca singura formă de evaziune în gîndul celor săraci — a contribuit oare la îndepărtarea prejudecăților puritane din rîndurile publicității americane?

— Timp de ani și ani, predicatorii au repetat americanilor că acele cele mai firești trebuțese socotite păcate capitale și, desigur, că această propagandă puritană a lăsat urme adînci. Puținii pastori au avut lărgimea de orizont a tălășului meu care mi-a îngăduit la 16 ani să nu mai frecventez biserica. Războiul, contactul cu popoarele europene au îngăduit însă o evoluție.

— Credeți că cinematograful american va ieși din impasul în care se află?

— Da. Atunci cînd conducătorii lui vor înceta să imprumute pentru scenarii subiecte din biblie sau din istoria antică adresîndu-se actualității.

Ceea ce, văzînd uriașele radaruri americane de pe mîntii Eladei, cu culcurile îndreptate spre toate zările Mediteranei n-am putea spune că nu s-a „oferit”.

Antichități din 1960 pentru turiștii străini

MARCOS ANA

MARCOS ANA e pseudonimul unui poet care zace în închisoarea de la Burgos de 22 de ani. Avea 18 ani cînd, îndepărtîndu-l datorită patriei, s-a înrolat ca voluntar în armata republicană și a luptat împotriva rebeliunii franchiste din 1936. La terminarea războiului, în 1939, a fost acuzat de rebeliune militară și condamnat la moarte. După chinurile și interminabile luni de așteptare în închisoare, condamnat la moarte i-a fost comutată în aceea de temniță grea pe viață. În timp ce-și executa nedreapta pedepsă, o nouă

acuză de „rebeliune militară” i-a adus o nouă sentință de 10 de ani închisoare. Tribunalele speciale ale lui Franco califică drept „rebeliune militară” orice activitate clandestină de opoziție față de regim, de la răspîndirea de manifeste pînă la participarea la greve cu caracter economic. Publicînd această poezie, ne asociem astfel apelului intelectualilor progresiști din Occident, care cer amnistierea deținuților politici din Spania.

Scrisoare urgentă către tineretul lumii

Dacă tineretul lumii ar voi, s-ar duce chinul, lanțurile mi s-ar duce (Hai, roștiți: „Destul! Ajunge!” Încercați să spuneți asta)

Brațele vă sînt pădure ce-nolește-ntr-un pămînt; de-nălțați ca arbori brațul, brațe-ar înveli tot cerul. Ce tirani și ce zăvoare, ce-nălțări, ce porți, ce ziduri nu le-ar doborîi în pulberii glasul vostru — val în ropot?

(De nisip îi este soclul oricărui tiran; de singe li-s picioarele mînjite și din lut sînt, babilonic).

Haide, spuneți doar o porbă sau roștiți o slovă numai, buzele mișcați, doar buze, laolaltă — și marea tineretii-ar da vîiet ca de mare minioasă.

Dar eu cine sînt, ce humă de durere, spumă veche, ce văzduh fără lumină nîn, pe vînt, spre țărîm nostru? Imitile noastre sună precum clopote de aur. Tineretul este ora dragostei, e primăvara. Dar de ce mîlnirea-mi veche să v-atingă rîmurișul?

Nu-i mai bine, pe-ntuneric să-mi mîncîc eu singur, pîinea? Douăzeci de ani să număr, încă, pietrele-nchisorii? Visele să-mi port pe norii unui cer spart de zăbrele?

Dar viața mea, niașa mi se prînește-n vine, palmele, nebul, mi-aprînde, cu undrele îmi străpunge tîmpla și gîndirea-mi arde.

(Uite chipurile noastre. Niște coji spăimîntătoare. Chipuri sumbre, iară ochii șterși, apoși, rînind lumina, dibuie-necercînd să afle o spîrtură printre pietre). Nici nu bănuieți ce-nseamnă să fii mort în plină viață: țarcuri peste țarcuri sure. Singura lumină: steagul dragostei... Să nu le știți! Dar de vreți ca lepra asta să vă cruțe pieptul — moartea-mi n-o lăsați să treacă-n pace. Nu lăsați, nu ne lăsați cu străfulgerale tîmple și cu limba răstîgnită pe zăorul plin de singe. Sus aripile! Mai iute!

(Bine e, cangrena asta să vă răscolească ființa) Dărimați-vi închisoarea; deschideți-ne sicriul, lumea multă de uimire ridicăți, ca să ne vadă, plini de rîni, neînfricați în adîncul gropii noastre.

Tălmăcire de MARIA BANUȘ

LUC-ANDRÉ MARCEL

S-a născut la 26 februarie 1919. A publicat tragedia „Jocul troian” (1946). Colaborează la diverse reviste muzicale și literare. E membru în Comitetul de redacție la „Cahiers du Sud”. În editura „Cahiers du Sud” a publicat primul volum de poezii „Cuvîntele proviziunii” și traducerile unei colecții de poezie veche armeană, pentru care, în 1957, a primit premiul „Bramont” decernat de „Ecole des hautes études” și de „College de France”. A conferențiat despre poezia la Sorbona, la universitățile din Milano, Geneva, Bruxelles, Gand, Cairo, Alexandria, Beirut.

Suzanei

Dormi. Stau de strajă. Dormi. Ușoară inima — și mai ușoare solduri... ca steaua peste florile de vin, pămînt avar cu mina sa de aur. Ce giuvaere porți la cîngătoare, și între buze, respirînd, ce-adîncă perlă-a mării! Dormi. Stau de strajă. Dormi. Case descinse din lună se-apropie, dese, în juru-și și florile s-au împletit pe mîinile brune-ale tale.

Dormi. Stau de strajă. Dormi. Lasă corăbiile zorilor să vină încet, să sfîșie această noapte ce-o-mbracă în aur grația ta împlinită. Pădurea-ți aprinde anume arborii ei în genunchii. Înnoadă cu mîinile noastre floarea roșie, floarea cea albă. Dormi. Stau de strajă. Dormi. Ușoară inima și mai ușoare solduri...

In românește de VERONICA PORUMBACU

CONTRAPUNGI

R. D. Germană

Cu prilejul împlinirii a 15 ani de la înființarea sa, studiul de filme DEFA a organizat un concurs de scenarii, adresîndu-se în acest scop prietenilor din industria socialistă, tîrîntor cooperatori și cercurilor de muncitori-scriitori. Concursul are drept obiectiv crearea unor scenarii care să oglîndească viața socialistă în Republica Democrată Germană.

Anglia

Unele trăsături ale lui Dan Owen, eroul romanului „Aventurierii” de Margot Heinemann amintesc într-o oarecare măsură pe Joe Lampton, personajul principal din romanul „Calea spre vîr” de John Braine, dar primul este mai complex și mai inteligent, deși nu mai puțin lipsit de principii. Dan cunoaște viața clasei muncitoare, din care provine el însuși, și n-ar avea nimic împotriva să realizeze cîte ceva pentru această clasă. Deputatul laburist călăiește în lume. Rationamentele logodnicei lui Dan, conform cărora amîndoi ar face „ceva important”, auto-inferiorizarea ei constată este caracteristică după cum scrie ziarul „Daily Worker”, multor conducători ai miscării laburiste. Arnold Kettle, recenzînd acest prim roman, subliniază că cinismul carismului cu pretenții ideologice este analizat în mod strălucit; stilul autorului este simplu și realist, sa se fereste de prețiozitatea expunerii și de complicate analize psihologice.

R. P. Ungară

La Teatrul Național din Budapesta a avut da curînd loc premiera unei noi piese a lui Jozsef Darvas, prezentele Unitunii scriitorilor maghiari, intitulată „Foc la orizont”. Acțiunea piesei se desfășoară într-un sat. În perioada luptei duse pentru crearea gospodăriilor agricole colective. Conflictul central: lupta dintre doi frați, cel mai organizator al colectivelor, iar cel mare un tîran individualist dintre cei mai îndărătnici și al cărui cuvînt atrîna sîrui în sat. După cum apară revista „Elet és Irodalom”, scriitorul deosebit al autorului conștient în ceea ce „a reușit să ilustreze ritmul accelerat de transformare a vieții, ceea ce este nou și se dezvoltă”.

Franța

Scriitorul și publicistul francez, Georges Soria, cunoscut în țara noastră, printr-atele, prin piesa sa „Străina din insulă”, a întreprins o lungă călătorie în Cuba revoluționară. Impresiile bogate, cîșese în această călătorie alcătuite volumul recent apărut la Paris, intitulat „Cuba în epoca lui Castro”.

U. R. S. S.

Editura Academiei de Științe din U.R.S.S. în colaborare cu Institutul de Istorie al Academiei, a pregătit pentru publicare o colecție a tuturor numerelor ziarului „Kalkof” („Clopnetul”), editat de A. Herten și N. Ogarev la Londra și Geneva între anii 1857-1867. Toate cele 245 de numere vor apărea în 11 volume, păstrînd ordinea cronologică și formatul de acum 100 de ani.

S. U. A.

Influența dolarului asupra literaturii nelinistite de mult pe scriitorii nerostit al Americii. Cum se reflectă această stare de spirit se poate constata din volumul „Renasterea romanului” de Albert van Nostrand, profesor de literatură la universitatea Brown.

În recenzia publicată de „New York Times book review” se arată că vîna pentru lipsa de valoare artistică a literaturii o poartă editorii interesați numai de profituri. La rîndul lor aceștia se orientează după „semnalele” primite de la agențiile de difuzare. Este mult mai ușor da „difuzat” o carte politistă sau îmbătată de erotism, decît o lucrare profundă și serioasă. Într-o revistă americană a apărut o caricatură semnificativă a editorilor înparlaz scriitorului manuscrisul nepublicat și-i spune: „Cartea este foarte bună, dar acum eu am nevoie să public un fleac oarecare”.

Albert van Nostrand descrie tocmai astfel de situații. Dacă un scriitor american vrea să-și distinge țraul, el nu trebuie în nici un caz să scrie romanul, observă autorul cărții. În felul acesta el nu-și va câștiga existența. Singura lui speranță sînt revistele literare, cinematograful și „digests” (revistă care publică rezumate). „În felul acesta, declară Nostrand cu amărăciune, subinfluența Hollywood-ului și a revistelor fetine, literatura noastră coboară la nivelul maculaturii”.

Spania

„Antonio Machado” este titlul volumului, conținînd biografia și poeme ale poetului spaniol, apărut la Paris, în editura „Seghers”, în redacția și sub îngrijirea lui Manuel Tuñón de Lara. Săptămînalul „France Observateur”, recenzînd cartea, subliniază actualitatea operelor lui Antonio Machado, care, ca niemi altul, este tocmai „poetul zilei de astăzi”. Doar el a fost vestitorul Spaniei noi, a luptat împotriva regimului „C” mincunos și mîrșăviesc care cîrmulește țara. „France Observateur” constată importanța specială a acestui tendință a poeziei lui Machado pentru intelectualitatea de astăzi a Franței, care protestează împotriva războiului din Algeria și demască Franția „mîncînuși și mîrșăviesc” și „poveste nouă Franța”, care vrea să trîntască...

UN AMERICAN PE ACROPOLE

Confratele meu de breaslă, mister Theodore Newhouse, reporterul ziarului american cu lungul titlu de „The Long Island Daily Press”, a fost în Grecia odată cu mine. Avioanele noastre au ajuns la Atena cam în același timp și, poate, primul ceas l-am petrecut... aproape aiomda: formalitățile pașaportului, el nu, eu da, lămurirea obligativității ca în termen de 48 de ore să mă prezint la poliție înarmat cu 3 fotografii, altfel, conform articolului X, v, z, mi se va face și mi se va da drept, el nu, eu da; vama, deși superficială, constîndă de crucea unui tibisur tras peste geamantane, el nu, eu da; etc. etc. El ca nepot al unchiului Sam, liber să facă tot ce-i va trece prin cap pe pămîntul Eladei, eu nu — ca cetețean al unui stat, despre care același unchi le-a vîrit în cap celor ce au fost atît de naivi încît să-l creadă că s-ar afla în spațiile temutei corîne de fier. În orice caz acel prim drum pe șoseaua scaldată în lumina neonului spre inima Atenei ne-a fost comun și, poate, chiar ne-am înțîlnit cu entuziasmul exprimat de amîndoi la vederea „faimoasei”, așa a denumit-o colegul meu în reportajul său ulterior, Acropole.

nonul să rămîna întreg și nevătămat. Chiar cu sacrificiul acesta, splendidul templu nu ne-a ajuns întreg pînă în zilele noastre, cînd acum vreo sută de ani, de astădată după o relatare autentică, turcii, care multe secole au ținut Grecia sub călcîi, și-au instalat în el un depozit de pulbere. Iar un amiral francez a cărui flotă bătea în porțile Pireului, disputîndu-le turcilor cîiolanul, a aliat despre acest lucru și a pus artileria de bord să bombardeze Parthenonul. Un obuz eriminal a nimerit în depozitul de pulbere și templul, care rezistase mai bine de două milenii, a fost siftecet de oribila explozie care a cutremurat întreaga Atica.

Mi-am dat seama că încă din prima seară mă despartîi de confratele meu de breaslă american, cîlîndu-l după cîteva timp reportajul inspirat de Grecia, reprodus de ziarul atenian de limbă franceză „Le messager d’Athènes”. Așa, am aflat următoarele: că mister Newhouse și-a petrecut prima seară (ca tot americanul cu bun simț) descîns pentru prima oară în capitala Eladei) în-fîr-un „Night-club” de pe coasta Mediteranei unde, ne asigură că a găsit dansatori la fel de buni ca cei din cabarele new-yorkeze; că a rămas acolo pînă la ora dimineții; că a fost surprins de gradul în care atenienii, nu mai puțin versajî decît cei mai rafinați noctambuli new-yorkezi, cunosc „cha-cha-cha-ul”, „meronga” și „samba”... Într-adevăr, urmărîndu-i pe amatorii de „cha-cha-cha”, mister Newhouse nu a putut nici măcar să observe manifestările organizate chiar în aceeași zi de muncitorii greviști din construcții.

Insemnări din Grecia (II) de IOAN GRIGORESCU

pe care și-l înfășurase pe sub haină. Dar n-a mai avut timp s-o facă. Cu toate acestea, dimineața, uimiți atenienii priveau de pe tot cuprînsul orașului și își arătau acolo, sus, în locul crîpei fasciste, steagul lor alb și albastru pe care îl vedeam înfîlînd sub cer. Nu, nu era steagul, el nu apucase să fie înălțat de Glezos, cel ce astăzi zace ferect într-una din insulele-fortărețe, păzit ca un dușman, dar poporul vedea curul albastru, senin, brăzdat de coloanele de marmură albă pe care nu le mai putea păta scîrnăvia fasciștii.

N-avea mister Newhouse de unde să știe toate acestea și nici cum să le înserze în paginile ziarului său printre reclame și anunțuri mortuare. De altfel, mașinile noastre au depășit de mult panorama Acropolei și noi ne-am despartîi. El s-a dus la hotelul „Grande Bretagne” (450 de camere toate cu baie” citat din reportajul lui), eu la hotelul „Alexion” — saltea de masă plastică, pernă de masă plastică, coror de masă plastică, usă de masă plastică, baie de masă plastică, lampă de masă plastică, masă de masă plastică, totul pentru 150 de drahme (cinci dolari, cam 60 de lei la cursul turistic) pe noapte, din păcate însă utilizabil optim numai de către oameții cu nervi de masă plastică, singurii capabili a suporta canoadaa ușilor trînite în tocurele de masă plastică, și a vacanțului permanent, indiferent de zi ori de noapte, stîrmit de soldații americani. Aceștia, din cînd în cînd, fac „turism” în orașul de sub Acropole descîndînd pe pămîntul Eladei direct de pe bordurile portavoanelor, cuirasatelor și torpiloarelor din flota a 6-a americană — ambasadorul permanent al unchiului Sam în Mediterana, acreditat de tunurile sale atomice și de bovs-de dol metri bucată, fiecare „ornat” cu cite o pereche de binoculi, aparate de fotografiat, tranzistori, plus doza respectivă de insolență.

Director: Acad. ZAHARIA STANCU, Colegiul redacțional: Acad. MIHAI BENIUC, MARCEL BRESLAȘU, EUSEBIU CAMILAR, membru corespondent al Academiei R.P.R., PAUL GEORGESCU (redactor șef), EUGEN JEBELEANU, membru corespondent al Academiei R.P.R., ION MIHAILEANU, V. MINDRA (redactor șef adjuncți), MIHAIL PETROVEANU (redactor șef adjuncți), CICERONE THEODORESCU, ION VITNER.